

P

Persones >
Societat

Faltes molt greus segons la llei de convivència universitària

Fer novatades o altres conductes o actuacions vexatòries, físicament o psicològicament, que suposin un greu perjudici per a la dignitat de les persones.

Assetjar o exercir violència greu contra qualsevol membre de la comunitat universitària.

Joan Subirats

Doctor en Ciències Econòmiques i catedràtic de Ciència Política i de l'Administració, ara fa 47 anys es va convertir en docent universitari. Ho va fer de la mà de Jordi Solé Tura, el seu director de tesi. Tinent d'alcalde de Cultura, Educació,

Ciència i Comunitat a l'Ajuntament de Barcelona, al desembre Joan Subirats (Barcelona, 1951) va ser reclutat pel Govern de coalició per substituir Manuel Castells al capdavant del Ministeri d'Universitats.

«A la universitat, la lògica patriarcal continua sent molt present»

David Castro

Joan Subirats, al seu despatx ministerial.

OLGA PEREDA
 Madrid

Joan Subirats rep al seu despatx del Ministeri EL PERIÓDICO després que el diari revelés com les urpes de l'assetjament i el masclisme arriben també a la univer-

sitat, el temple del coneixement i la convivència.

— **¿Què ha sentit al llegir a EL PERIÓDICO les informacions sobre el MeToo?**

— El mateix que deia la rectora de Huelva en l'entrevista que va mantenir amb vosaltres: vergo-

nya aliena. Que a hores d'ara hàgim d'enfrontar-nos a aquest tipus de situacions... La universitat no és una illa i les situacions que es donen socialment en altres contextos acaben repercutint en les facultats. És una batalla llarga. Alhora, penso que hem anat incorporant elements normatius

que van en la bona direcció.

— **El seu predecessor, Manuel Castells, definia la universitat com un «espai de tolerància, diàleg i convivència». ¿Com pot ser que es produeixin abusos contra investigadores i docents pel fet de ser dones?**

— La UE ens diu que les universitats han de ser un exemple, un espai obert de defensa dels drets. Però a les institucions estem acostumats a la contradicció entre el que es predica i el que es fa. Hi ha d'haver més coherència, és una tasca que hem de continuar.

30-31

Dimarts, 15 de febrer del 2022

el Periódico

Assetjar sexualment o per raó de sexe.

Discriminar per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere, origen nacional, pertinença a grup ètnic, edat, classe social, discapacitat, estat de salut, lligot o creences.

Alterar, falsificar, sostreure o destruir documents acadèmics, o utilitzar documents falsos davant la universitat.

Destruir i deteriorar de manera irreparable o sostreure obres del patrimoni històric i cultural de la universitat.

Plagiar totalment o parcialment una obra, o cometre frau acadèmic en l'elaboració del treball de fi de grau, el treball de final de màster o la tesi doctoral.

Suplantar un membre de la comunitat universitària en la seva tasca o prestar el consentiment per ser suplantat, en relació amb les activitats universitàries.

— **¿Ha sigut testimoni d'algun cas?**

— No l'he viscut personalment, però em consta que ha passat als centres en els quals he estat, la UB i l'Autònoma. Estic parlant de fa anys, una època en la qual no hi havia ni la sensibilitat actual ni el grau de vigilància social en relació amb aquests temes i no hi havia protocols adequats. És evident que l'avenç ha sigut notable.

— **El Senat aprova demà la llei de convivència universitària, que substitueix un decret franquista de l'any 54. La norma no només sancionará les novatades i els plagis sinó que també lluitarà contra l'assetjament sexista. ¿Com?**

— La llei se situa en un context de

nó que en el 4.4 es concreten uns principis bàsics que les universitats hauran de plantejar davant de qualsevol situació de violència, discriminació o assetjament: enfocament de gènere, respecte i protecció, confidencialitat, imparcialitat i prohibició de represàlies.

— **¿És compatible amb l'autonomia de les universitats?**

— Hi podria haver persones que diguessin 'vostè m'estableix els criteris generals i després jo concretaré a partir de la meua autonomia'. Una cosa són les disposicions generals i una altra, la implementació. En aquest cas, la llei de convivència fa un pas més. Estableix els criteris generals i a més es diu com han d'implementar-se. És molt important, l'article 4.4. Evita que l'autonomia pugui acabar generant situacions de no intervenció.

— **Davant els conflictes, la llei aposta per la mediació. Però deixa a les universitats la potestat d'aplicar-la.**

— En el cas dels temes que afecten l'assetjament sexual i violència no hi ha prevista la mediació. La llei contra la violència masclista descarta la mediació perquè parteix de la hipòtesi de la igualtat entre dues parts. Quan hi ha assetjament no hi ha igualtat. Hi ha un ofès.

— **La víctima pot anar als tribunals directament.**

— Si l'assetjament i la violència afecta tipus penals, evidentment cal anar als jutges. En aquests casos, la universitat ha de traslladar a la fiscalia la informació que en tingui. Hi ha altres casos que no són qualificats de tipus penal i allà és on tota la llei de convivència i les unitats d'atenció als temes de gènere han d'intervenir. En tot cas, el millor, com diu la mateixa llei, és que abans hi hagi hagut un procés de prevenció i anticipació. No pensem que el que hi ha d'haver sempre és resolució de conflicte. Cal treballar perquè no passi.

— **¿Com?**

— La norma especifica la prevenció primària: sensibilització, conscienciació i formació. La prevenció secundària adverteix dels contextos

David Castro

Subirats, en un moment de la seva conversa amb EL PERIÓDICO.

«Els campus haurien de donar més importància a la docència competencial»

— **Se'l veu còmode en el paper de ministre.**

— Jo estava tranquil exercint de professor emèrit, però ara em dedico a una cosa que connecta, les universitats.

— **Castells rebia correus de queixa d'alumnes. ¿Vostè també?**

— Continuo tenint actiu el correu de la meua universitat en el qual m'arriben missatges de professors i estudiants. També soc present a Twitter. És una manera de rebre senyals.

— **Anem cap a un model educatiu més competencial, també a batxillerat. ¿Quina opinió enté?**

— Em sembla bé. Hem de veure com ho podem ajustar en el camp universitari. Hem de donar més importància a la docència a les facultats. Al

marge dels coneixements bàsics, que són clau, aquestes competències com treballar en grup, la creativitat i la innovació, són molt significatives.

— **Castells no feia exàmens als seus alumnes. ¿Vostè?**

— L'opció ideal és la combinació. Són fonamentals les pràctiques en les quals els alumnes puguin demostrar la seva creativitat. A primer curs de Ciència Política treballem sobre les eleccions i els partits, així que demano als estudiants que vagin a un ple de l'ajuntament de la seva ciutat. La majoria se sorprenden, bé pel divertit o l'avorrit que els resulta. Els demano que entrevistin polítics. És un treball creatiu que es complementa amb altres en els quals demostren que han après coneixements.

en els quals aquests problemes es donen de manera més especial: tatories, activitats esportives i pràctiques de laboratori. La vigilància ha de ser més activa.

— **¿És masclista la universitat espanyola?**

— Crec que és una afirmació genèrica. És com dir que la societat espanyola és masclista. És evident que venim d'una tradició jeràrquica, patriarcal i masclista. I les facultats són enmig d'aquest context. Hoviem en el percentatge de dones que arriben a càrrecs directius després de realitzar el doctorat. La lògica patriarcal continua sent present a la universitat perquè no és un problema legal. Tant de bo la llei acabés amb aquestes situacions, però la societat no es canvia per decret. Va canviant a partir de les pràctiques que es van produint després de la implementació de normes.

— **A partir de l'entrada en vigor de la llei de convivència universitària, una investigadora, per exemple, ¿podrà tenir més armes per denunciar el seu director de tesi si l'assetja?**

— L'article 4 ofereix elements a favor de la protecció d'aquestes persones. A la pràctica, dependrà de com s'apliqui la legislació a la universitat i com intervinguin les unitats de gènere.

— **¿Aquesta llei és un pas cap a la igualtat?**

— Jo ho entenc així.

— **Vostè és expert a bastir ponts, però el PP, Cs i Vox hi votaran en contra.**

— Hi ha formacions polítiques a les quals els costa pensar que aquest tipus d'actuacions són positives. Parteixen de la hipòtesi que s'alteren les lògiques de sempre. Jo penso que si la tradició que hem de respectar és jeràrquica i patriarcal, no mereix ser respectada. En altres casos hi ha elements més de matís. Pot ser que algun grup entengui que la llei envaïx el camp competencial de les universitats. El PP diu que no hauria de ser una norma tan intervencionista, però hem tingut majoria per a la seva aprovació al Congrés i ara ho farà, amb tota probabilitat, al Senat. ■

«La nova llei de convivència no preveu la mediació en casos d'assetjament sexual»

«En universitats on he treballat em consten abusos. Tot i que ja fa anys d'això»

canvi normatiu. La legislació sobre creació d'universitats ja exigeix l'existència d'unitats de gènere i obliga les universitats públiques i privades a tenir plans d'igualtat i protocols contra l'assetjament sexual. A la LOSU (lleí orgànica del sistema universitari, que està en procés de redacció) incorporarem el seguiment de les polítiques d'igualtat i no discriminació. La llei de convivència és una altra peça important. Integra els diferents protagonistes: Estat, comunitats autònomes i universitats. El text defineix el marc de la convivència, el respecte i la no discriminació. Però fa un pas més. A l'article 4 no només es parla de prevenció primària i secundària i de les respostes que cal donar si-